

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego »Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2018 r.«”

[COM(2017) 690 final]

(2018/C 227/14)

Sprawozdawca: **Dimitris DIMITRIADIS**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 18.1.2018
Podstawa prawna	Artykuł 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Podkomitet odpowiedzialny	Podkomitet ds. rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2018 r.
Data przyjęcia na sesji plenarnej	14.2.2018
Sesja plenarna nr	532
Wynik głosowania	194/2/3
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES uważa, że ramy europejskiego semestru mają strategiczne znaczenie. Jest zdecydowany w dalszym ciągu jak najskuteczniej wnieść w nie swój wkład. Jednocześnie podkreśla potrzebę zwiększenia roli zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w cyklu europejskiego semestru, a konkretnie w przygotowywaniu rocznej analizy wzrostu gospodarczego. EKES może wnieść w ten proces wartość dodaną. Poza tym europejski semestr powinien w bardziej ustrukturyzowany sposób obejmować szczególnie udział partnerów społecznych i krajowych rad społeczno-gospodarczych.

1.2. EKES dostrzega zwiększenie wymiaru społecznego europejskiego semestru poprzez wprowadzenie wskaźników socjalnych (tablica wyników zawierająca wskaźniki społeczne) we wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu⁽¹⁾. Niemniej Komitet jest przekonany, że zadeklarowanemu przez Komisję położeniu akcentu na wzmoczone inwestycje, reformy strukturalne i wzmocnienie równowagi makroekonomicznej⁽²⁾ musi towarzyszyć rozszerzenie cyklu semestru o kolejne dziedziny i wskaźniki wykraczające poza PKB – cele społeczne, środowiskowe i w zakresie zrównowżenia. EKES popiera wspieranie europejskiego filaru społecznego w europejskim semestrze, tak by filar stał się narzędziem tworzenia lepszych warunków życia i pracy obywateli. EKES liczy na to, że europejski filar praw socjalnych zostanie włączony w główny nurt strategii politycznych i podejmowanych decyzji.

1.3. EKES podziela stanowisko, że kluczem do większego długofalowego wzrostu gospodarczego są inwestycje, innowacje i wiedza, edukacja i kształcenie przez całe życie, zwłaszcza w dziedzinie zielonych technologii i gospodarki o obiegu zamkniętym, ale i w sektorach bardziej tradycyjnych. Komitet podkreśla, że wskaźnik inwestycji prywatnych będzie wysoki tylko wtedy, gdy wytworzy się autentyczna motywacja, zagwarantowany zostanie należyty popyt krajowy i utrzyma się klimat sprzyjający inwestycjom.

1.4. Komitet zwraca uwagę, że inwestycje publiczne są na stosunkowo niskim poziomie i wciąż pozostają w tyle za potrzebami. EKES podkreśla potrzebę zwiększenia inwestycji publicznych w celu ochrony słabego wzrostu gospodarczego, co obejmuje wspieranie inwestycji społecznych w środki mające na celu rozwój kapitału ludzkiego poprzez kształcenie i szkolenie oraz lepsze usługi publiczne, infrastrukturę usług opiekuńczych, innowację i spójność społeczną w różnych krajach i regionach. EKES ponownie wzywa w związku z tym do zatwierdzenia przyjęcia tzw. złotej zasady inwestycji publicznych w celu pobudzenia inwestycji publicznych.

⁽¹⁾ Wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu.

⁽²⁾ Dz.U. C 173 z 31.5.2017, s. 73.

1.5. EKES odnotowuje utworzenie programu wspierania reform strukturalnych⁽³⁾. Choć jest on postrzegany jako bardzo potrzebne narzędzie, które może pomóc państwom członkowskim przeprowadzać reformy instytucjonalne, administracyjne i strukturalne poprzez udostępnianie zasobów przeznaczonych na budowanie zdolności i pomoc techniczną, takie reformy zdaniem EKES-u nie powinny sprowadzać się tylko do deregulacji rynku pracy i liberalizacji rynku produktowego. EKES ostrzega przy tym, że z powodu stosunkowo małego budżetu i braku doświadczenia we współpracy z państwami członkowskimi przy wdrażaniu reform strukturalnych program ten może nie przynieść oczekiwanych efektów.

1.6. Komitet podziela stanowisko Komisji, że odpowiedzialne i wyważone pod względem gospodarczym i społecznym reformy strukturalne dobrze funkcjonującego rynku pracy i rynku produktów mają zasadnicze znaczenie dla przygotowania gospodarki europejskiej na długoterminowe zmiany strukturalne i ewentualne wstrząsy gospodarcze i środowiskowe. EKES wzywa jednak, by nie stosować podejścia systemowego i wdrażać reformy tylko wtedy, gdy jest to konieczne, i z poszanowaniem prawa krajowego, dialogu społecznego i układów zbiorowych.

1.7. EKES z zadowoleniem przyjmuje większy nacisk, jaki Komisja kładzie w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na strukturę i wydajność wydatkowania środków publicznych, jak również na odpowiedzialną politykę fiskalną oraz odpowiednie i skuteczne wydatkowanie środków. Komitet uważa, że reformy administracji publicznej nastawione na inicjatywy w zakresie administracji elektronicznej, wydajność zamówień publicznych⁽⁴⁾ i na większą przejrzystość środków publicznych mogą przynieść wiele oszczędności i zwiększyć inwestycje publiczne. Takie działania powinny być wybierane jako jedne z pierwszych, gdy jest mowa o konsolidacji budżetowej.

1.8. EKES podkreśla, że starania zmierzające do łagodzenia negatywnych skutków starzenia się stanowią wyzwanie dla budżetów państw członkowskich. Należy raz jeszcze podkreślić znaczenie szkolenia i przekwalifikowania, roli profilaktyki w sektorze zdrowia, skuteczności wydatkowania środków na sektor zdrowia i potrzebę zapewnienia skuteczności systemu zabezpieczenia społecznego.

2. Uwagi ogólne

2.1. EKES ponownie podkreśla fakt, że roczna analiza wzrostu gospodarczego nie obejmuje innych istotnych dziedzin polityki jak polityka w zakresie środowiska czy pewnych zasadniczych kwestii jak choćby jakość zatrudnienia. EKES uważa, że można by rozszerzyć semestr, tak aby unijna polityka makroekonomiczna była zrównoważona nie tylko pod względem gospodarczym i społecznym, ale i środowiskowym. Semestr europejski musi na równi podejmować wyzwania o charakterze gospodarczym, społecznym i środowiskowym.

2.2. Dlatego europejski semestr powinien obejmować kompleksowy system wskaźników, które mają znaczenie dla polityki socjalnej i środowiskowej. Wprowadzenie tablicy wyników zawierającej wskaźniki społeczne w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2018 r. jest pierwszym krokiem w tym kierunku, który tam gdzie to możliwe należałoby uzupełnić o wskaźniki odnoszące się do zmian płac i zakresu układów zbiorowych. Aktualną analizę makroekonomiczną i społeczną można by uzupełnić poprzez dodanie wskaźników efektywnego korzystania z zasobów i energii, postępów w zakresie realizowania krajowych celów dotyczących ochrony klimatu i energii, a także zmian w krajowym obciążeniu podatkami środowiskowymi.

2.3. Roczna analiza wzrostu gospodarczego powinna w większym stopniu brać pod uwagę długofalowe trendy demograficzne, zwłaszcza w kontekście starzenia się społeczeństwa i migracji pracowników. Właśnie teraz, kiedy wydaje się, że minęło bezpośrednie zagrożenie dla stabilności gospodarczej i budżetowej, trzeba niezwłocznie zająć tymi długoterminowymi zagadnieniami.

2.4. EKES przekonywał, że europejski semestr należy dalej rozwijać w tym kierunku, by zapewniał on koordynację wdrażania celów zrównoważonego rozwoju⁽⁵⁾.

2.5. W europejskim semestrze należy też uwzględnić okres po brexicie i to z założeniem, że konieczny będzie przegląd dalszej zdolności finansowej.

2.6. Ponadto europejski semestr będzie trzeba dostosować do przyszłej strategii po 2020 r. Strategia ta powinna opierać na priorytetach Komisji Junckera oraz na celach na 2030 r., wynikających ze strategii „Europa 2020” i jej celów (które w najbliższych latach nadal będą aktualne) i z porozumienia paryskiego.

⁽³⁾ Rozporządzenie (UE) 2017/825.

⁽⁴⁾ COM(2017) 572.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 44.

3. Uwagi szczegółowe

3.1. Inwestycje

3.1.1. Wzrost wydajności jest jednym z głównych źródeł poprawy dobrobytu gospodarczego. Z uwagi na fakt, że UE pozostaje w tyle za swymi głównymi konkurentami, zwłaszcza w głównych gałęziach przemysłu oraz w dziedzinie rozwijania technologii niskoemisyjnych, zasadnicze znaczenie ma utrzymanie wysokiego i stabilnego poziomu przyrostu wydajności. Stale poprawiająca się gospodarka jest zasadniczą podstawą finansowania systemów zabezpieczenia społecznego i świadczeń zdrowotnych na poziomie oczekiwanym przez obywateli Europy. Postępy w dziedzinie dobrostanu, spójności i sprawiedliwości społecznej faktycznie można w pełni pogodzić ze wzrostem gospodarczym i wzrostem wydajności⁽⁶⁾.

3.1.2. Kluczem do wzrostu wydajności są inwestycje, jakość zatrudnienia, innowacje i wiedza. Przy mniejszych inwestycjach kapitałowych pracownicy mają do dyspozycji mniej nowego sprzętu, co przy założeniu, że pozostałe czynniki pozostają niezmiennione, oznacza niższy poziom i niższą stopę wzrostu wydajności. Dotyczy to szczególnie sytuacji, kiedy przyrost siły roboczej jest niewielki z powodu obserwowanych w Europie przemian demograficznych i spadku liczby urodzeń. Aby więc praca była bardziej wydajna, potrzeba inwestycji w edukację, kształcenie przez całe życie i szkolenia, w poprawę warunków pracy, w podstawowe usługi, takie jak opieka nad małymi dziećmi i dziećmi w wieku szkolnym, w nowoczesne zakłady pracy, urządzenia i technologie produkcji, w nowe odkrycia i innowacje, a także w transport, komunikację i pozostałą infrastrukturę. Dodatkowo należy pamiętać, że zakrojone na szeroką skalę inwestycje publiczne, w tym inwestycje społeczne, funkcjonują w znacznie dłuższym horyzoncie czasowym. W związku z tym uwzględnienie wymogów w zakresie planowania powinno przyczynić się do zwiększania inwestycji publicznych. W tym celu EKES ponownie wzywa do zatwierdzenia przyjęcia tzw. złotej zasady inwestycji publicznych w celu pobudzenia inwestycji publicznych.

3.1.3. EKES uważa zatem, że bardzo ważne jest, by potencjał budżetu unijnego i budżetów krajowych był w pełni wykorzystywany, a polityka spójności powinna pozostać głównym instrumentem inwestycyjnym UE. Komitet podkreśla, że trzeba udoskonalić zarządzanie nią i jej współdziałanie z europejskim semestrem, by dalej zwiększyć wkład w trwały wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. Fundusze strukturalne bardziej niż obecnie mogłyby być przeznaczane do wspierania, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, edukacji i szkoleń w zakresie potrzebnych umiejętności. W tym względzie EKES zgadza się z oceną Komisji, że EFIS „daleko jednak jeszcze do wykorzystania pełnego potencjału [...] w dziedzinie rozwoju kapitału ludzkiego”.

3.1.4. Konieczne jest wypracowanie klimatu przyjaznego przedsiębiorczości i odpowiedniego otoczenia społecznego, aby zachęcać firmy do inwestycji w modernizację zakładów i technologii produkcji. EKES uważa, że państwa członkowskie bezwzględnie powinny utworzyć silniejsze i bardziej skuteczne instytucje zwalczające korupcję i gwarantujące rządy prawa. W przeciwnym wypadku stopy inwestycji pozostaną mizerne.

3.1.5. EKES kolejny raz zwraca uwagę na konieczność inwestowania w działania w zakresie sprawiedliwej transformacji, które towarzyszyłyby inwestycjom transformacyjnym, zwłaszcza w sektorze energii i produkcji. Takie inwestycje, na które powinno znaleźć się odpowiednie finansowanie, muszą również wspierać pracowników z regionów przechodzących transformację z przemysłu wysokoemisyjnego na przemysł niskoemisyjny. Tęgo typu przemiany wymagają dobrego zarządzania, aby przyczynić się do realizacji celów godnej pracy dla wszystkich, włączenia społecznego i eliminacji ubóstwa.

3.1.6. Poza sprzyjającym klimatem inwestycyjnym w Europie dla inwestorów ważne są także sprawne rynki finansowe. EKES jest zaniepokojony, że integracja rynków finansowych wciąż się opóźnia. Dalszy rozwój unii bankowej i unii rynków kapitałowych powinien postępować bez zwłoki.

3.1.7. EKES podziela pogląd o zasadniczym znaczeniu utworzenia unii rynków kapitałowych oraz innych warunków ramowych, jeśli chodzi o poprawę warunków finansowania, dywersyfikację ryzyka i zwiększenie dostępności kredytów dla wszystkich przedsiębiorstw, a także wdrożenie w praktyce zasady równości szans.

3.1.8. Nadal bardzo nierówne są warunki dostępu do kapitału i uzyskanie finansowania wciąż jest bardzo trudne i stanowi jedno z największych wyzwań dla MŚP, małych firm rodzinnych i tradycyjnych, a także dla przedsiębiorstw typu start-up i scale-up. Dlatego EKES przyjmuje z zadowoleniem takie środki jak paneuropejski fundusz funduszy. Apeluje do Komisji, by we współpracy z władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi przedsięwzięła dalsze środki w celu przyciągnięcia inwestycji prywatnych i publicznych oraz wsparcia zróżnicowania źródeł finansowania.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 173 z 31.5.2017, s. 33.

3.1.9. Rozwój unii rynków kapitałowych – ekspansja funduszy venture capital, rynków private equity – włącznie z rynkami nieformalnymi, aniołami biznesu i finansowaniem społecznościowym, poprawił dostęp konkretnych kategorii MŚP do venture capital. Jednak bardzo duży odsetek MŚP z dużym prawdopodobieństwem nie skorzysta z tych możliwości. Nawet dla przedsiębiorstw innowacyjnych, przedsiębiorstw typu start-up i średnich przedsiębiorstw nowe instrumenty nie są łatwe do zastosowania, a między poszczególnymi krajami nadal występują w tym względzie istotne różnice wynikające z poziomu rozwoju lokalnych rynków kapitałowych oraz z braku odpowiednich regulacji. Dlatego należy zwrócić uwagę na stworzenie odpowiednich warunków dla finansowania bankowego dla tych przedsiębiorstw.

3.1.10. EKES wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia wszelkich starań, aby wyeliminować utrudnienia dla inwestycji i stworzyć klimat sprzyjający inwestycjom. Poza wspomnianymi już trudnościami jako przykład można tu wymienić rozporządzenie w sprawie europejskich funduszy venture capital oraz wysiłki na rzecz rozwoju funduszu na rzecz przedsiębiorczości społecznej, zapewnianie drugiej szansy upadłym przedsiębiorcom, usprawnienie procedur upadłościowych oraz wprowadzenie systemów prewencyjnej restrukturyzacji. Pobudzanie zaangażowania banków i zwiększanie ich efektywności operacyjnej powinno stanowić jeden z filarów rozwoju działalności inwestycyjnej.

3.1.11. Komitet podkreślał już we wcześniejszych opiniach, że urzeczywistnienie unii energetycznej, strategia jednolitego rynku cyfrowego oraz plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym stworzą doskonałe możliwości dla inwestycji. Poza tym należy wziąć pod uwagę nowe możliwości dla zielonych inwestycji na rzecz walki ze zmianą klimatu. Bardziej dynamiczny rozwój tych obszarów zależy również od międzynarodowych porozumień handlowych (a zmiana stanowisk w polityce globalnej może mieć negatywne reperkusje dla niektórych umów) oraz wynikającej z tego dostępności rynków.

3.2. Kontynuacja reform strukturalnych

3.2.1. EKES uważa, że reformy strukturalne powinny być wyważone pod względem gospodarczym i społecznym. W pierwszej kolejności należy przeprowadzić te reformy strukturalne, które wspierają wzrost wydajności, a także te, które zwiększają bezpieczeństwo zatrudnienia i poprawiają system zabezpieczenia społecznego z poszanowaniem układów zbiorowych i autonomii partnerów społecznych. Reformy strukturalne są niezbędne do budowania wiarygodności i przejrzystości w administracji publicznej, a także dla zapewnienia obywatelom i przedsiębiorstwom wysokiej jakości usług.

3.2.2. EKES śledzi inicjatywy proponowane przez Komisję w planie działań na rzecz pogłębienia unii gospodarczej i walutowej i przygotowuje obecnie opinię w sprawie tego pakietu inicjatyw⁽⁷⁾. Komitet będzie stale wnosił wkład w rozważania przywódców UE na temat przyszłości UGW, które stanowią jeden z elementów szerszej debaty na temat przyszłości Europy. Jednak ubolewa zarazem, że w rocznej analizie wzrostu gospodarczego większość problemów państw członkowskich w związku z umacnianiem konwergencji i integracją podejmuje się niemal wyłącznie w odniesieniu do krajów strefy euro. Tymczasem konwergencja krajów nie będących członkami strefy euro powinna być w równym stopniu przedmiotem troski i analizy. Trzeba propagować nową strategię i plan działań jako sposób na zagwarantowanie, że państwa członkowskie o niższej wydajności będą mogły nadrobić zaległości poprzez wypracowanie własnego wzrostu gospodarczego opartego na wysokiej jakości inwestycjach. Oprócz tego należy podjąć działania wspierające ożywienie określonych obszarów za pomocą projektów rewitalizacyjnych obejmujących wysokiej jakości wzrost gospodarczy i inwestycje.

3.2.3. Szczególnie istotna jest rola partnerów społecznych w projektowaniu, opracowywaniu i wdrażaniu odpowiednich i wyważonych pod względem gospodarczym i społecznym reform strukturalnych. Powinna ona opierać się między innymi na zainicjowaniu dialogu społecznego, który czerpałby z obecnego dialogu, lecz dysponowałby wzmocnionymi instrumentami partycypacyjnymi. Odpowiedzialne zaangażowanie społeczne w dużej mierze zależy od jasnej i bezpośredniej komunikacji, w związku z czym EKES z zadowoleniem przyjmuje ogłoszony przez Komisję zamiar głębokiego i systematycznego zaangażowania partnerów społecznych w cykl europejskiego semestru.

3.2.4. Komitet podziela stanowisko Parlamentu Europejskiego, że dobrze funkcjonujący rynek pracy jest bardzo istotny dla osiągnięcia pozytywnej koniunktury gospodarczej⁽⁸⁾. Powinien to być jeden z priorytetów reform. Uważa jednak, że konieczne jest wzmocnienie społecznego wymiaru jednolitego rynku europejskiego, w tym systemów zabezpieczenia, a europejski filar praw socjalnych powinien służyć tu za fundament.

3.2.5. Odnosząc się do wyzwań państw członkowskich związanych ze strukturą ich rynków pracy, Komisja powinna uwzględnić, że poszczególne kraje są na różnym etapie rozwoju gospodarczego, a zatem proponowane działania powinny być skuteczne, sprzyjające włączeniu społecznemu, akceptowalne i możliwe do wdrożenia przez dane społeczeństwo.

⁽⁷⁾ ECO/446 (dotychczas niepublikowana w Dz.U.).

⁽⁸⁾ Dz.U. C 173 z 31.5.2017, s. 73.

3.2.6. Dobrej jakości kształcenie i szkolenie dostępne dla wszystkich powinno być podstawowym prawem. Jednak obecnie europejska gospodarka, by móc się rozwijać, absolutnie potrzebuje solidnej podstawy w postaci dobrze wykształconych pracowników o aktualnych kwalifikacjach. Organizacje pracodawców wielokrotnie już sygnalizowały, że największym utrudnieniem dla zwiększenia produkcji i tworzenia nowych miejsc pracy jest brak odpowiednich umiejętności wymaganych przez przedsiębiorstwa. Z drugiej strony związki zawodowe domagają się pilnego wdrożenia odpowiednich ram umożliwiających wszystkim pozostawanie na bieżąco w zakresie umiejętności potrzebnych w trakcie kariery (np. prawo do płatnego urlopu szkoleniowego) – odwołując się do odpowiedzialności wszystkich podmiotów: osób prywatnych, przedsiębiorstw (w zależności od wielkości przedsiębiorstwa) i ogółu społeczeństwa. Trzeba się tym wszystkim zająć jak najszybciej, wdrażając odpowiednie środki zaproponowane w rocznej analizie wzrostu gospodarczego, zgodnie z Nowym europejskim programem na rzecz umiejętności⁽⁹⁾.

3.2.7. Zgodnie ze wspólnym sprawozdaniem o zatrudnieniu: „[...] wzrost wynagrodzeń jest w większości państw wciąż niewielki. [...] w okresie 2014–2016 rzeczywisty wzrost wynagrodzeń nie nadążył za wzrostem wydajności. Jest to tendencja długoterminowa: w UE od 2000 r. do 2016 r. realna wydajność w przeliczeniu na osobę zatrudnioną wzrosła o 14,3 %, natomiast realne wynagrodzenie w przeliczeniu na pracownika wzrosło o 10,2 %”⁽¹⁰⁾. Podczas gdy w większości państw stopa wzrostu płac jest niższa niż stopa wzrostu wydajności, w innych krajach jest odwrotnie. Ta różnorodność skłania EKES do podkreślenia, że realny wzrost płac, w tym płac minimalnych tam, gdzie one istnieją, powinien być zgodny ze wzrostem wydajności. Zdaniem EKES-u sprawiedliwy podział bogactwa i dochodów wynikających z przyrostu wydajności powinien przełożyć się na zmniejszanie nierówności i mieć dodatni wpływ na popyt wewnętrzny i globalny w UE. Tenże wewnętrzny popyt należy stymulować, jako że stanowi on niezbędny warunek trwałego wzrostu gospodarczego, przezwyciężenia kryzysu i pobudzenia zatrudnienia. Wzrost wynagrodzenia, zwłaszcza niższych stawek, jest jednym z najważniejszych instrumentów służących osiągnięciu tych celów w europejskiej gospodarce i europejskim społeczeństwie⁽¹¹⁾.

3.2.8. EKES wielokrotnie podkreślał już potrzebę wsparcia MŚP⁽¹²⁾, które – podobnie jak pracownicy, których to dotyczy – najbardziej cierpią z powodu niedoskonałości rynku, a zarazem mogą wnieść ogromny wkład w gospodarkę europejską. Stąd też Komitet z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, by wspierać upowszechnianie nowych technologii w MŚP. Jednocześnie ważne jest, by Komisja brała pod uwagę problemy MŚP z dostępem do finansowania, a także ich różnorodność jako grupy oraz potrzebę wspierania małych przedsiębiorstw tradycyjnych i rodzinnych⁽¹³⁾.

3.2.9. Integralną częścią procesu reform powinno być wprowadzenie systemu zachęt, który stworzyłby równe warunki działania, bardziej wspierał wzrost i ograniczał możliwości nadużyć. Szczególną uwagę należy zwrócić na lepsze ramy administracyjne i regulacyjne. EKES podziela zdanie wyrażone w rocznej analizie wzrostu gospodarczego, że jednolity rynek w sektorze obronności może przynieść obywatelom europejskim wiele korzyści, lecz jednocześnie podtrzymuje swój pogląd, że środki budżetowe UE nie mogą być wykorzystywane do finansowania instrumentów wojskowych ani działań operacyjnych.

3.2.10. EKES podkreśla potrzebę ciągłego zwiększania konkurencyjności Europy w szerokim sensie, o wiele szerszym niż zwykła konkurencyjność przedsiębiorstw. Trzeba wzmocnić gospodarczą pozycję Europy na świecie i podjąć działania, by lepiej przygotować się do rywalizacji z globalnymi konkurentami.

3.3. **Odpowiedzialna polityka budżetowa**

3.3.1. Obserwowane ożywienie gospodarki europejskiej prowadzi do poprawy stanu finansów publicznych, nadwerżonych kryzysem finansowym i gospodarczym i jego skutkami. Jednocześnie niskie stopy procentowe i wzrost gospodarczy stwarzają szanse zmniejszenia nadmiernego poziomu zadłużenia tam, gdzie ono powstało. Stosunek długu publicznego do PKB jest bardzo nierówno rozłożony w całej UE, co sprawia, że państwa członkowskie o wysokim poziomie zadłużenia są potencjalnie narażone na ryzyko stopy procentowej, czyli na znaczny wzrost kosztów finansowania w przypadku podniesienia wysokości stóp procentowych przy ograniczonych możliwościach dostosowania polityki pieniężnej.

3.3.2. Dlatego EKES bardzo docenia fakt, że jednym z fundamentów, na których Komisja opiera swą politykę gospodarczą i społeczną, jest odpowiedzialna polityka fiskalna. Komitet pragnie przy tym wyraźnie zaznaczyć, że odpowiedzialna polityka wydatków publicznych nie zawsze mierzona jest tylko samym wynikiem rachunkowym jako deficyt, ale odzwierciedla się także poprzez oddziaływanie na realną gospodarkę i całość społeczeństwa.

⁽⁹⁾ COM(2016) 381.

⁽¹⁰⁾ Wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu, s. 4.

⁽¹¹⁾ ECO/444 (dotychczas niepublikowana w Dz.U.).

⁽¹²⁾ Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 15.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 1.

3.3.3. EKES w pełni popiera pogląd, że polityka fiskalna musi być dostosowana do sytuacji w poszczególnych krajach. Odwieczny dylemat pomiędzy potrzebą długoterminowej kontroli nad poziomem deficytu i zadłużenia a napędzającymi wzrost wydatkami publicznymi nigdy nie był prosty do rozstrzygnięcia i punkt równowagi może być za każdym razem inny w zależności od konkretnej sytuacji danego państwa. EKES popiera elastyczność, zwłaszcza gdy w ten sposób umożliwia się inwestycjom publicznym napędzanie sektorów niosących długofalowe korzyści (sektor edukacji i szkoleń, ochrony zdrowia) lub generuje się inwestycje, które stwarzają warunki dla dokonania transformacji gospodarczej w kierunku zrównoważonej gospodarki stawiającej czoła zmianie klimatu lub też dla wspierania przedsiębiorstw zmagających się z niedoskonałościami rynku.

3.3.4. EKES zdecydowanie domaga się konsekwentnej i dobrze skoordynowanej walki z unikaniem opodatkowania i z uchylaniem się od opodatkowania, aby zagwarantować sprawiedliwe opodatkowanie firm międzynarodowych i gospodarki cyfrowej. EKES ponownie zwraca uwagę na znaczenie walki z uchylaniem się od opodatkowania dzięki większej przejrzystości⁽¹⁴⁾ oraz z wszelkimi formami nieuczciwej konkurencji podatkowej między państwami członkowskimi⁽¹⁵⁾.

3.4. Europejski filar praw socjalnych

3.4.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje międzyinstytucjonalne porozumienie osiągnięte przy ogłoszeniu europejskiego filaru praw socjalnych na Szczycie Społecznym w Göteborgu w listopadzie 2017 r.

3.4.2. Filar jest przede wszystkim deklaracją polityczną, obejmującą wnioski ustawodawcze i nieustawodawcze. Jednomyślne poparcie przez państwa członkowskie jest istotnym sygnałem zachęcającym do wdrożenia filaru. Europejski filar praw socjalnych stanowi ramy dla inicjatyw ustawodawczych i nieustawodawczych, a zatem powinien ułatwiać przeprowadzanie reform i zwiększyć nacisk na postęp społeczny w europejskim semestrze.

3.4.3. EKES jest zdania, że filarowi praw socjalnych powinien towarzyszyć plan działania, aby doprecyzować jego wdrażanie i wzmocnić realizację celów na szczeblu krajowym⁽¹⁶⁾.

3.4.4. EKES zwraca się o pełne uwzględnienie wymiaru społecznego w europejskim semestrze. EKES liczy na to, że europejski filar praw socjalnych zostanie włączony w główny nurt strategii politycznych i podejmowanych decyzji.

3.4.5. EKES już wcześniej podkreślał⁽¹⁷⁾, że UE dla zapewnienia swej przyszłości musi łączyć solidną podstawę ekonomiczną z silnym wymiarem społecznym. UE musi skoncentrować się na zapewnieniu zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, postępu społecznego i integralności środowiskowej, które mogą doprowadzić do poprawy dobrobytu obywateli.

3.4.6. Komisja w swym jesiennym pakiecie ujęła tablicę wyników zawierającą wskaźniki społeczne jako nowe narzędzie w ramach europejskiego semestru, którego celem jest monitorowanie wdrażania europejskiego filaru praw socjalnych, co powinno stanowić jeden z elementów analizy w kolejnych sprawozdaniach krajowych i zaleceniach dla poszczególnych krajów.

Bruksela, dnia 14 lutego 2018 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 487 z 28.12.2016, s. 62.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 131.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 145.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 145.